

Bruxelles, 4. listopada 2022.
(OR. en)

12935/22

ECOFIN 925
ENV 931
CLIMA 473
FIN 980

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	4. listopada 2022.
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	12478/22
Predmet:	Zaključci Vijeća o financiranju borbe protiv klimatskih promjena s obzirom na 27. konferenciju stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (COP27) u Sharm El-Sheikhu od 6. do 8. studenoga 2022. – Zaključci Vijeća (4. listopada 2022.)

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o financiranju borbe protiv klimatskih promjena, kako ih je Vijeće (ECOFIN) odobrilo na svojem 3898. sastanku 4. listopada 2022.

ZAKLJUČAKA VIJEĆA

o financiranju borbe protiv klimatskih promjena

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

1. PONOVRNO ISTIČE snažnu predanost Europske unije i njezinih država članica da budu primjer davanjem ambicioznog doprinosa provedbi svih ciljeva Pariškog sporazuma i provedbi Klimatskog pakta iz Glasgowa; NAGLAŠAVA da europski zeleni plan EU-a predstavlja jasan i sveobuhvatan okvir za doprinos tim ciljevima, u skladu s Pariškim sporazumom i ograničavajući povećanje temperature na 1,5 °C, a temelji se na širokom nizu politika za borbu protiv klimatskih promjena i uništavanja okoliša, posebnom Planu ulaganja za održivu Europu i financijskim sredstvima. To obuhvaća višegodišnji financijski okvir EU-a za razdoblje 2021. – 2027., uključujući instrumente vanjske politike, i privremeni instrument za oporavak NextGenerationEU (NGEU), kojima se najmanje 30 % proračuna EU-a i rashoda NGEU-a mora izdvojiti za potporu klimatskim ciljevima, čime se otvara put ciljevima sadržanima u Europskom zakonu o klimi i paketu „Spremni za 55 %”, kako bi se postigla klimatska neutralnost u Uniji najkasnije do 2050. i smanjile neto emisije stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na razine iz 1990.;
2. PODSJEĆA da je slijedom vojne agresije Rusije na Ukrajinu Komisija, na zahtjev Europskog vijeća održanog 24. i 25. ožujka 2022., predstavila plan REPowerEU kojim se nastoji odgovoriti na potrebu za brzim smanjenjem ovisnosti Europske unije o ruskim fosilnom gorivima, ubrzati prelazak na zelenu energiju u EU-u i poduprijeti napore EU-a u jačanju njegovih klimatskih ambicija;

3. PODSJEĆA na hitnost izraženu u nalazima iz izvješća Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) iz 2022.; NAGLAŠAVA potrebu za povećanjem ambicije i ubrzanjem djelovanja u skladu s Pariškim sporazumom i njegovim dugoročnim ciljevima i u tom kontekstu PODSJEĆA na to da se člankom 2. Pariškog sporazuma nastoji pojačati globalni odgovor na opasnost od klimatskih promjena, među ostalim usklađivanjem financijskih tokova s nastojanjima usmjerenima na niske emisije stakleničkih plinova i razvoj otporan na klimatske promjene; ISTIČE da usklađivanje financijskih tokova s tim nastojanjima zahtijeva globalne napore; NAGLAŠAVA hitnost jačanja napora u tom pogledu i potrebu da sve vlade uspostave regulatorne okvire i okvire politike te pruže odgovarajuće poticaje za privlačenje javnih i privatnih ulaganja potrebnih za suzbijanje izazova povezanih s klimatskim promjenama s kojima se sve zemlje suočavaju; NAPOMINJE da je posljednjih godina pokrenut sve veći broj međunarodnih inicijativa za mobilizaciju financijskih i privatnih sektora u svrhu suočavanja s klimatskim izazovima; POTIČE sve stranke Pariškog sporazuma da poboljšaju transparentno i pouzdano izvješćivanje o privatnim financijskim sredstvima koja su mobilizirana radi djelovanja u području klime; POZIVA privatne aktere da usklade svoje financijske tokove s ciljevima Pariškog sporazuma; sa zabrinutošću PRIMJEĆUJE razmjer privatnih financijskih sredstava kojima se i dalje podupiru aktivnosti koje nisu usklađene s Pariškim sporazumom, posebice u sektoru fosilnih goriva, te štetne poticaje koji su i dalje na snazi; PODSJEĆA na odluku dogovorenu u Glasgowu o ubrzanju napora za postupno smanjenje proizvodnje energije iz ugljena s nesmanjenim emisijama i postupno ukidanje neučinkovitih subvencija za fosilna goriva;
4. PREPOZNAJE hitnost stvaranja posebnog prostora za raspravu o članku 2. stavku 1. točki (c) Pariškog sporazuma na konferenciji COP27 u Sharm El-Sheikhu kako bi se strankama, privatnom sektoru i drugim dionicima omogućilo da raspravljaju o svojem razumijevanju cilja i načinu njegova postizanja s ciljem da se zemljama omogući da ostvare svoje ciljeve ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe njima te druge ciljeve održivog razvoja;

5. ISTIČE važnost i napredak inicijativa EU-a za održivo financiranje i uključivanje klimatskih pitanja u proračun EU-a; POZDRAVLJA relevantne prijedloge iznesene u Strategiji Europske komisije za financiranje tranzicije prema održivom gospodarstvu, čiji je cilj uskladiti financijske tokove s ciljevima Pariškog sporazuma, te rad skupine G-20 i Odbora za financijsku stabilnost u tom pogledu; NAGLAŠAVA primjenu načela „nenanošenja znatne štete” u jačanju održivosti financiranja; ISTIČE važnost stabilnosti globalnog financijskog sustava i njegove otpornosti na klimatske promjene te stoga NAGLAŠAVA važnost transparentnosti u vezi s aspektima održivosti financiranja i ublažavanjem rizika povezanih s klimom u financijskom sustavu;
6. ISTIČE inicijative EU-a za promicanje održivog financiranja na međunarodnoj razini i POZDRAVLJA rad Odbora za međunarodne standarde održivosti na razvoju globalne osnove za objavljivanje podataka o održivosti, bez ograničavanja ambicija regionalnih ili nacionalnih pristupa; ujedno NAGLAŠAVA važnost tekućeg rada partnera u okviru Međunarodne platforme za održivo financiranje;
7. POZDRAVLJA sve veći broj domaćih i regionalnih okvira i instrumenata za održivo financiranje kao neophodan korak za usmjeravanje privatnog i filantropskog kapitala u područja u kojima je najpotrebniji za provedbu Pariškog sporazuma; PREPOZNAJE trajni izazov za partnerske zemlje da mobiliziraju održivo financiranje u velikim razmjerima i uz cjenovno pristupačne troškove; u tom pogledu ISTIČE aktualne i povećane napore EU-a i država članica u pružanju tehničke pomoći na bilateralnoj i regionalnoj osnovi kako bi se razvili vjerodostojni i prikladni okviri za održivo financiranje i povećali financijski instrumenti povezani s održivošću; POZDRAVLJA nedavno uspostavljenu Stručnu skupinu na visokoj razini za povećanje održivog ulaganja u zemljama s niskim i srednjim dohotkom kako bi se utvrdilo privatno financiranje za provedbu vanjske dimenzije zelenog plana te zelenog, pravednog i otpornog oporavka u partnerskim zemljama;

8. NAGLAŠAVA važnost veće suradnje s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama; u tom kontekstu POZDRAVLJA izjavu skupine G-7 u kojoj se najavljuje cilj osnivanja klimatskog kluba kao međuvladinog foruma visokih ambicija za potporu učinkovitoj provedbi Pariškog sporazuma ubrzavanjem djelovanja u području klime, povećanjem ambicija za smanjenje emisija i promicanjem pravedne energetske tranzicije; NAGLAŠAVA tekući rad u EU-u na provedbi ambicioznih smanjenja emisija, među ostalim putem sustava EU-a za trgovanje emisijama i uvođenja mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama kako bi se riješilo pitanje izmještanja emisija ugljika te ISTIČE da su određivanje cijena ugljika i postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva koja su štetna za okoliš ključne sastavnice poticajnog okruženja za preusmjeravanje financijskih tokova prema klimatski neutralnim i održivim ulaganjima otpornima na klimatske promjene;
9. PREPOZNAJE važnost uključivanja klimatskih aspekata u gospodarsku politiku; stoga POZDRAVLJA širenje angažmana Koalicije ministara financija za djelovanje u području klime i članstva u njoj te PONOVRNO ISTIČE važnu ulogu Koalicije i njezinih helsinških načela;
10. PONOVRNO POTVRĐUJE snažnu predanost EU-a i njegovih država članica ostvarivanju zajedničkog cilja mobilizacije sredstava za financiranje borbe protiv klimatskih promjena u iznosu od 100 milijardi USD godišnje što je prije moguće i iz širokog raspona izvora sve do 2025. te OČEKUJE da će se taj cilj ostvariti 2023.; PONOVRNO POTVRĐUJE odlučnost EU-a i njegovih država članica da nastave surađivati s drugim razvijenim zemljama strankama kako bi se brzo proveo „Plan provedbe financiranja borbe protiv klimatskih promjena: dostizanje cilja od 100 milijardi USD”, stavljen na raspolaganje uoči konferencije COP26; PODSJEĆA da EU i njegove države članice najviše doprinose međunarodnom javnom financiranju borbe protiv klimatskih promjena i da su od 2013. više nego udvostručili doprinos financiranju te borbe za potporu zemljama u razvoju; POZIVA druge donatore da pojačaju napore u tom pogledu u skladu s planom provedbe financiranja borbe protiv klimatskih promjena s konferencije COP26 i SA ZANIMANJEM IŠČEKUJE izvješće o napretku u deset područja zajedničkog djelovanja iz plana provedbe uoči konferencije COP27;

11. PRIMA NA ZNANJE poziv iz Klimatskog pakta iz Glasgowa razvijenim zemljama strankama da do 2025. barem udvostruče u odnosu na 2019. zajednička sredstva za financiranje borbe protiv klimatskih promjena koja osiguravaju za prilagodbu klimatskim promjenama u zemljama u razvoju, u kontekstu postizanja ravnoteže između ublažavanja i prilagodbe s pomoću osiguravanja većih financijskih sredstava; SA ZANIMANJEM IŠČEKUJE suradnju s drugim strankama kako bi se odgovorilo na taj poziv, pri čemu se poseban naglasak i dalje stavlja na najranjivije skupine stanovništva u zemljama i zajednicama, posebice u najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim zemljama u razvoju; PONOVRNO POTVRĐUJE spremnost EU-a i njegovih država članica da konstruktivno sudjeluju u uklanjanju prepreka i ograničenja kojima se ograničava pristup financijskim sredstvima za prilagodbu te POTIČE zemlje u razvoju da nastave jačati svoj angažman u tim zajedničkim naporima; u tom kontekstu POZDRAVLJA inicijative kao što je skupina predvodnika u financiranju prilagodbe, koje su predane povećanju razine, pristupačnosti i učinkovitosti financiranja prilagodbe;
12. ISTIČE važnost uključivanja djelovanja u području klime u šire okvire planiranja razvoja i nacionalnog financiranja zemalja primateljica kako bi se poduprlo ostvarenje specifičnih nacionalnih ciljeva povezanih s ciljevima održivog razvoja; u tom kontekstu NAGLAŠAVA važnost rodno osvijestene politike; PODSJEĆA da su nacionalno utvrđeni doprinosi, dugoročne strategije i nacionalni planovi prilagodbe ključni za ostvarenje ciljeva Pariškog sporazuma, jer se njima osigurava transparentnost u provedbi, redovito praćenje i kontinuirana procjena učinkovitosti osiguranih sredstava;
13. POZDRAVLJA vijećanja o novom kvantificiranom cilju u pogledu financiranja borbe protiv klimatskih promjena koje se odvijaju do 2024. te PONOVRNO POTVRĐUJE nastavak konstruktivnog angažmana EU-a u tim vijećanjima i njegovu predanost promicanju uključivosti; NAGLAŠAVA potrebu za širim i transformativnim pristupom u osmišljavanju tog novog cilja kako bi se osiguralo da svi financijski tokovi budu u skladu s dugoročnim ciljevima Pariškog sporazuma i stoga učinkovito doprinose ublažavanju i prilagodbi, uzimajući u obzir potrebe i prioritete zemalja u razvoju; ujedno ISTIČE potrebu da se izvuku pouke iz provedbe zajedničkog cilja mobilizacije financijskih sredstava za borbu protiv klimatskih promjena u iznosu od 100 milijardi USD godišnje;

14. NAGLAŠAVA potrebu za jačanjem djelovanja, potpore i globalne koordinacije u svrhu izbjegavanja, najvećeg mogućeg smanjenja i uklanjanja gubitaka i štete povezanih s negativnim učincima klimatskih promjena; u tom kontekstu POZDRAVLJA pokretanje dijaloga iz Glasgowa u okviru kojeg se raspravlja o aranžmanima za financiranje aktivnosti za izbjegavanje, najveće moguće smanjenje i uklanjanje gubitaka i štete; NAGLAŠAVA potrebu za daljnjim uključivanjem perspektive u vezi s klimatskim rizicima u nacionalne postupke planiranja i međunarodnu suradnju; POZDRAVLJA međunarodne inicijative za bolju zaštitu zemalja u razvoju od negativnih učinaka klimatskih promjena, među ostalim mobiliziranjem inovativnih alata i izvora financiranja, kao što je inicijativa skupine G-7 o globalnom sustavu zaštite protiv klimatskih rizika čiji je cilj jačanje globalne strukture za financiranje borbe protiv rizika od klimatskih promjena i katastrofa te osiguranje od tih rizika kako bi ta struktura postala dosljednija, sustavnija i održivija; PODUPIRE cilj uključivanja „odgovora na negativne učinke klimatskih promjena” u osmišljavanje i isporuku humanitarne i razvojne pomoći jer bi to moglo biti ključno za izgradnju i jačanje otpornosti ranjivih zajednica;

15. PODSJEĆA da međunarodne financijske institucije, uključujući multilateralne razvojne banke i druge institucije za financiranje razvoja, imaju ključnu ulogu u mobiliziranju financijskih sredstava u velikim razmjerima za znatno povećanje djelovanja u području klime te privatnih i javnih ulaganja s visokim učinkom u svrhu ostvarenja klimatskih ciljeva te da imaju vodeću ulogu u postavljanju ambicioznih standarda za širi sektor; POZIVA multilateralne razvojne banke koje nude financiranje na temelju politika da povećaju primjenu tog pristupa kako bi se potaknule ambiciozne klimatske politike i regulatorne reforme kao i uvjeti za transformativni politički okvir; POZDRAVLJA predanost zajedničke radne skupine multilateralnih razvojnih banaka za usklađivanje s Pariškim sporazumom i zajedničku izjavu o klimi predstavljenu na konferenciji COP26, kojom se multilateralne razvojne banke obvezuju da će nastaviti podupirati provedbu nacionalno utvrđenih doprinosa u zemljama u razvoju, da će u većoj mjeri uskladiti svoje financijske tokove s Pariškim sporazumom i da će pružati potporu razvoju ambicioznih dugoročnih strategija i pravedne tranzicije; u tom kontekstu pozdravlja vodstvo nekoliko multilateralnih razvojnih banaka koje je vidljivo u njihovim klimatskim strategijama i planovima; POZIVA multilateralne razvojne banke i druge institucije za financiranje razvoja da nastave ulagati napore u povećanje, pružanje i mobilizaciju financijskih sredstava za prilagodbu; POZIVA multilateralne razvojne banke, druge institucije za financiranje razvoja i agencije za kreditiranje izvoza koje to još nisu učinile da uoči konferencije COP27 donesu i provedu strategije za usklađenje s Pariškim sporazumom, među ostalim u pogledu financijskih posrednika i drugih ugovornih strana, kako bi se utvrdilo kako do konferencije COP27 zajednički planiraju izvijestiti o usklađivanju svojih portfelja; PONOVRNO ISTIČE Zaključke Vijeća o izvoznim kreditima u kojima se najavljuje da države članice do kraja 2023. u svojim nacionalnim politikama trebaju odrediti vlastite znanstveno utemeljene rokove za ukidanje potpore za izvozne kredite za projekte u sektoru energije iz fosilnih goriva, osim u ograničenim i jasno definiranim okolnostima koje su u skladu s ograničavanjem zatopljenja na 1,5 °C i ciljevima Pariškog sporazuma; u tom pogledu POZIVA multilateralne razvojne banke, druge institucije za financiranje razvoja i agencije za kreditiranje izvoza da što prije postupno ukinu financiranje projekata u sektoru energije iz fosilnih goriva, osim u ograničenim i jasno definiranim okolnostima koje su u skladu s ograničavanjem zatopljenja na 1,5 °C i ciljevima Pariškog sporazuma; POZIVA međunarodne financijske institucije da utvrde konkretne planove za mobilizaciju povećanih sredstava za financiranje borbe protiv klimatskih promjena, među ostalim iz privatnog sektora, kako bi se povećala ulaganja u djelovanja za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima te uz odgovarajuće razmatranje i primjenu načela nenanošenja bitne štete u svim operacijama financiranja;

16. POZIVA Europsku komisiju da dostavi pregled međunarodnih financijskih tokova za borbu protiv klimatskih promjena dodijeljenih iz EU-a, među ostalim iz Europske investicijske banke, i njegovih država članica za 2021. te poziva Vijeće da odobri taj doprinos prije 27. konferencije stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC COP27).
-